

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכר
למלך

הארי הדי

פנינים נפלאים מתורתו של הגאון
רבי אריה לייב צינץ זע"א
מפלאצק "המהרא"ל צינץ"

מכון להוצאה הרשה ומפוארת
של ספרי מהרא"ל צינץ זע"א

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

גיליון קנ"ו, פר' מצורע - שבת הגדול תשפ"ב

ריבוא שעבדו בפרך, זכו לצאת במהרה לחירות. זה אפוא טעם להטבלת מרור בחרוסת, לאמור כי דווקא מרירות וקושי העבודה הם שזירזו את החירות הרמוזה בחרוסת. מלא העומר

בכל פסח מופיעים עלינו אורות של שפע והתעוררות דקדושה

פסח שהיו אבותינו אוכלים בזמן שבית המקדש היה קיים בזמן שבית המקדש היה קיים, היו זוכים להקריב את קרבן הפסח ולהתקדש בכל הקדושה המתעוררת על ידו. אף בימינו שבעוונותינו אין לנו את בית המקדש, עם כל זאת בכל פסח מופיעים עלינו אורות של שפע והתעוררות דקדושה הנמשכת מאותם ימים בהם זכו להקריב את הקרבן. וכך נרמז בפסוק "וחגתם אותו חג לה' לדרתיכם חקת עולם תחגוהו". התיבה 'לדרתיכם' נכתבה בכתב חסר, לרמז שאף בימינו אנו, כשחסרים אנו את מעשה המצוה - בכל זאת נשאר רושם קדושה מאותם ימים נשגבים, לחוקת עולם.

(מלא העומר - פרשת בא)

מצד אחד אוכלים מרור המבטא המרירות, מאידך אנו מטבילים אותו בחרוסת כדרך חירות

הלילה הזה שתי פעמים (מה נשתנה).

עיקרה של קושיא זו היא: מעשינו לכאורה סותרים במהותם - מצד אחד אוכלים מרור המבטא את ימי המרירות והגלות בעבודה קשה. מאידך אנו מטבילים אותו בחרוסת כדרך חירות? התשובה לשאלה זו ניתנת בהגדה במאמר "ואת לחצנו זו הדחק, כמה שנאמר (שמות ג, ט) וגם כאיתי את הלחץ אשר מִצְרַיִם לְחָצִים אֲתָם". ביאורה של תשובה: כידוע היה הקושי שבשעבוד סיבה עבורה קיצר הקב"ה את משך ימי השעבוד שנגזרו עלינו, מארבע מאות שנים לרד"ו שנים. עניין זה מתפרש בלשון "ויציאנו ה' ביד חזקה" כלומר בתקיפות, משום שהיתה זו יציאה קודם הזמן.

עניין זה מתבטא בשני הטיבולים הנהוגים בלילה זה. טיבול הכרפס וטיבול המרור בחרוסת. הנה מפורסם שכרפס אותיות ס' פרך - כנגד שישים ריבוא שעבדו בפרך. על אותו משקל אפשר לדרוש, חרוסת - אותיות ס' חרות. וזו הוראת שני הטיבולים, בטיבול הכרפס אנו כביכול אומרים: אודות אותם ששישים

על דרך הדרוש

חכמתו של הרוכל

אם הבל ורעות רוח. והנה כי כן, אם ישים האדם לבו לעבודתו יתברך, קשה להכניע היצר, עד ישים אל לבו כמה הוא משתדל ועושה בכל תוקף ועוז מה שמקרבת הנאתו שבזה לא ישקיט ולא ינוח, קל וחומר בדברים שהם לתכלית העולם האמיתי. וזהו שאמרו (אבות פ"ד משנה טז): העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא, שאינו אלא כמראה לראות בו מתוך עיניים הללו של הבל, וידין קל וחומר בעצמו לחיים הנצחיים.

וזהו מה שהמציא הרוכל באומר מי הוא החפץ חיים, ועל פי פשוטו כיון על חיים נצחיים לבדו, עד שבא זה הרוכל וגילה כי כוונת המשורר ליקח משל מעניני עולם הזה לעולם הנצחי, ונתחכם המשורר כמעשה הרוכל, בתחילה שאל על חיים של עולם הזה, ובהיות המתאספים משימים אל לבם השתדלות חיי עולם הזה, ממנו נשאו קל וחומר לחיים הנצחיים. וזהו שחידש 'מאן בעי למיזבן' דייקא, כי חיי עולם הזה יתאספו לקנותם בכסף מלא, ולא יאמרו כי המוכר להנאת עצמו מוכר, ואחר שישומו זאת על לבם יתפעלו קל וחומר לחיים הנצחיים.

וגילה הוא את כוונת המשורר מה שאמר 'מי הוא החפץ חיים', שאינו מאמר מצטרף עם מה שבא אחר כך, רק משל חיי עולם הזה לחיים הנצחיים, אם כן ממילא קנה יקנה בכסף מלא, ולא יביט אל מה שהמוכר לתועלתו והנאתו הוא מוכר.

שיירי קומץ המנחה - דרוש לשבת שובה

זאת תהיה תורת המִצְרָע (יד, ב). איתא במדרש פרשת מצורע (ויק"ר טז, ב): מעשה ברוכל אחד שהיה מחזר בעיירות כו', והיה מכריז ואומר מאן בעי למזבן סם חיים, אודיק עליו רבי ינאי הוה יתיב ופשט בתורקלוניה כו', אמר לו תא סק להכא כו', אמר ליה: לאו אנת צריך ליה ולא דכוותך, אטרח עליה כו', הוציא לו ספר תהלים כו' 'מי האיש החפץ חיים כו' נָצַר לְשׁוֹנֵךְ מִכָּעַ כו' (תהלים לג, יג-יד), אמר רבי ינאי: כל ימי הייתי קורא הפסיק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט כו'. ואין לו ביאור, כי מה חידש בזה.

אך יראה להסביר הענין במה שכמה פעמים בדברי חז"ל ואף בפי הדרשנין שמסבירין פירוש המקרא על פי משל, וצריך להסביר כי אין חידוש במשל, ואף על פי כן טעם המקרא מוטעם. אך הדמיון הוא, כמו מי שכהו מאור עיניו, שממציאין סיבות לחיזוק הראות וקיבוץ החושים על ידי כלי הבטה שקורין "בריל" (=משקפיים), שמקרב הראות עד שיסתכל ורואה אשר לפניו. והנה כן המשל הוא מחזק הראות, כי כהו עיני בשר לראות בפנימיות עד יקרב אותו על פי משל ומליצה.

והנה כבר נודע שהמניעה לקבל תוכחה, בהיות שחוששין שלעצמו דורש לאיזה תועלת, ובאמת הוא דבר שטות, כמו החולה שלא יחפוץ להתרפאות מן הרופא בהיות כי הרופא לשכרו מגמתו, ואם בשביל זה לא יחפוץ להתרפאות - אין זה כי

שבת הגדול

טעם לייחוס גדולת הנס ל'שבת הגדול'

ידוע שמצוות לקיחת השה לא נעשה על ידי יחידים, כל איש לבדו, משום שמצוותו בחבורה דווקא. נמצא שעל השה נמנו יחד כמה וכמה משתתפים. ואם כן לא בכל בית ולא למרגלות כל מיטה קשור היה באותן ארבעה ימים, שה. ובכל זאת הלא על כל אחד ואחד מישראל מוטל היה חיוב של שותפות, להיות שותף ממש במסירות הנפש עבור קיום מצוות זביחת השה. ואימתי אפוא זכה כל אחד ואחד, גם מי שבביתו לא נמצא שה, לפרסם את שייכותו לקיום המצווה?

שבת היא סיבת כל ניסי יציאת מצרים

אכן אפשרות שכזו הזדמנה לידי של כל איש ישראל ביום אחד בלבד, יום השבת. שהלא בתקופה זו עדיין היו בני ישראל משועבדים לעבודת הפרך, רק יום אחד בשבוע היו פטורים מעבודה, ביום השבת. וכמבואר במדרש (שמות רבה א, כח) שמושה רבינו הצליח לפעול אצל פרעה להניח לבני ישראל יום אחד בשבוע למנוחה, וכניאות פרעה, בחר משה עבור כלל ישראל את יום השבת כיום מנוחה. נמצא שביום השבת, יום המנוחה, הזדמנה לכל אחד ואחד האפשרות למסור נפש ולפרסם בפרהסיא את שייכותו לקיום מצוות לקיחת השה וזביחת תועבת מצרים. ואם כן שבת היא הגורמת לכל אותה מצוות קידוש השם. אי לכך ראוייה היא להיקרא 'שבת הגדול', שהיא סיבת הנס.

מכאן טעם לזכירת יציאת מצרים דווקא בקידוש השבת. משום שכל אותה זכות שעמדה להם להיגאל ממצרים באה בזכות ובאמצעות יום השבת.

(מלוא העומר - פרשת בא)

במסכת פסחים (ק"ז, ב ד"ה למען תזכור) דנים תוספות איזו שייכות מחברת בין שבת ליציאת מצרים. מדוע נקבעה זכירת יציאת מצרים בנוסח קידוש של שבת.

לביאורו של עניין יש להקדים בשאלה נוספת. בהלכה (טור ושו"ע אורח חיים, תל) נאמר ששבת שלפני הפסח קרויה שבת הגדול. והטור מבאר: 'לפי שנעשה בו נס גדול. שאת פסח מצרים לקחו בעשירי לחודש ניסן שהיה באותה שנה בשבת. ולקחו להם כל אחד מה שפסחו וקשר אותו בכרעי מיטתו, ושאלום המצרים למה זה לכם, והשיבו לשחטו לשם פסח במצות השם עלינו. והיו שיניהם של המצרים קהות על ששוחטין את אלהיהן, ולא היו רשאים לומר להם דבר ועל שם אותו הנס קורין אותו שבת הגדול'. הקשה על כך הט"ז: אם כן לכאורה לא היה לנו לייחס את הנס לשבת, אלא לעשירי בחודש. ביום זה לקחו את השה, הוא עיקרו של נס, לא השבת. ראוי היה לקבוע את עשירי בניסן כ'יום הגדול'. עוד הקשו: הלא השה קשור היה למרגלות מיטותיהם במשך ארבעה ימים עד שחיטתו בי"ד ניסן, ואם כן מדוע לא נקבעו כל ארבעת הימים הניסיים הללו, כימים 'גדולים', שהלא בכל אחד מהם התרחש נס?

מצוות לקיחת השה - קידוש השם במסירות נפש

אכן ביאור אחד מיישבת את התמיהות כולן. מעשה לקיחת השה היה עבור בני ישראל מעשה של מסירות נפש. שהלא שה זה נחשב בארץ מצריים לאליל, אלוהי מצרים, וכמאמר משה רבינו (שמות ח, כב) "הן נזבח תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלונו". הרי שבני ישראל שרויים היו בסכנה. אף על פי כן לא נרתעו ומסרו את נפשם על קיום מצוות השם והיא שעמדה להם להיגאל ממצרים. והנה

פניני ישועות

תרומה ו(ה)פשרה!

פרקי התהלים החלו להילחש מבין שפתי וכל מיני סגולות וישועות החלו לעבור בראשי.

באותה עת נזכרתי כי ראיתי בעלון הנפלא שלכם על סגולות וישועות בזכות התרומה למכון הנפלא, ובאותה שניה הבטחתי כי אפתח גם אני הוראת קבע למכון למשך שנה.

הגענו לבית חולים ואז התחילה סדרת בדיקות מקיפות, ולאחר כמה שעות נודע לי כי ברוך ה' אין פגיעה מוחית, אך רגלו של בני נפגעה קשות, ויצטרך הוא להתרוצץ תקופה ארוכה מאוד עם כסה גלגלים - על כל המשתמע מכך!

אנו כמובן לא הרפינו ולא נפלנו לזרועות הייאוש חזקנו את אמנותינו בה', כשאנו בטוחים כי סגולת המהרא"ל תעמוד לנו בזכות התרומה.

לא אלאה אתכם בכל מה שעברנו אבל מה שאני כן יספר לכם, זה שלאחר סדרת טיפולים של כמה שבועות בנונו מתהלך כאחד האדם, כשגם הרופאים אומרים שזהו מחזה נדיר שבתקופה כה קצרה תתרפה כזאת מכה.

ודאי שזכות המהרא"ל היא שעמדה לנו! זכותו תגן עלינו ועליכם.

צ. הרשטיק
ירושלים.

למכון היקר
מכון המהרא"ל צינץ - להאדרת ספרי המהרא"ל צינץ זי"ע
שלום,

רציתי לספר לכם על ישועה פלאית שהייתה לנו בזכות הוראת הקבע שפתחנו לפני כחודש למכון הנפלא.

וכה היה:

לפני כחודש, באמצע שנת הצהרים מתקשר הטלפון בביתנו, כשעל הקו אחד משכנינו היקרים, הלה פותח בבהלה כי בני הקט נדרס בתאונת דרכים מתחת לביתנו וכעת הוא מפונה לבית החולים.

נשמתי נעתקה, ובתוך שניה פתחתי את דלת ביתי כשאני מדלג על המדרגות שנים ושלושה יחדיו, כך קיפצתי ארבע קומות עד שהגעתי למטה, כשאני רואה את בני שוכב באלונקה שותת דם, לאחר שרכב מסחרי שחנה שם בצד פגע בו.

קיפצתי לאמבולנס כשליבי דופק בפראות, מנסה לקלוט מה עובר עלי ובעיקר מה עובר ועבר בני הקט.

כשהאמבולנס דוהר לבית החולים, נאמר לי על ידי צוות האמבולנס כי רגלו של בני נשברה, ומקווים הם שאין כל פגיעה מוחית מאחר ובני קיבל מכה חזקה בראשו, לאחר שהועף באוויר למספר מטרים ונפל על ראשו.

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו